

بیانیه رتبه‌بندی اعتباری^۱

رتبه‌بندی حاکمیتی ایران تأیید شد؛ چشم‌انداز باثبات

20 اکتبر 2017

عملیات رتبه‌بندی

مؤسسه بین المللی رتبه‌بندی کاپیتال اینتلیجنس (Capital Intelligence-CI) در تاریخ 20 اکتبر سال 2017 (1396/7/28) اعلام کرد که رتبه حاکمیتی بلندمدت پول داخلی و خارجی ایران را در سطح BB- و رتبه حاکمیتی کوتاه‌مدت پول داخلی و خارجی ایران را در سطح B، مورد تأیید قرار داده است. همچنین، این مؤسسه اعلام کرد که رتبه چشم‌انداز اقتصاد ایران در سطح "باثبات" مورد تأیید این مؤسسه واقع شده است.

معیار رتبه‌بندی

نتایج رتبه‌بندی حاکی از این است که به دنبال رفع تحریم‌های مالی و اقتصادی ناشی از برنامه هسته‌ای ایران، چشم‌انداز اقتصادی و مالی کوتاه تا میان‌مدت این کشور نسبتاً مطلوب است. در نتیجه رفع تحریم‌ها، ایران به تدریج به بازبازی دارایی‌های مالی خارجی و مسدود شده خود و صادرات بیشتر نفت و فرآورده‌های نفتی به گستره وسیعی از بازارها اقدام کرده و بدین ترتیب به بهبود چشم‌انداز میان‌مدت رشد اقتصادی و افزایش درآمدهای نفتی دولت دست یافته است. با این حال، رتبه‌بندی‌های انجام‌شده تحت تأثیر روابط پرتنش موجود بین دولت ایران و دولت کنونی ایالات متحده از نقطه نظر لغو تحریم‌ها و همچنین روند گند انجام اصلاحات اساسی و وجود نااطمینانی‌های سیاسی و منطقه‌ای قرار دارد.

انتظار می‌رود اقتصاد ایران، با اتکا بر رشد بخش نفت، بهبود جزئی در سایر بخش‌های کلیدی اقتصاد که از دولت کمک مالی دریافت می‌کنند (نظیر بخش‌های پتروشیمی و ساختمان) و افزایش تقاضای داخلی، روند بهبود خود را طی سال مالی منتهی به 2018 ادامه دهد. برآورد می‌شود میزان افزایش تولید واقعی از 3.5 درصد در سال مالی منتهی به 2017^۲ به 3.8 درصد در سال مالی منتهی به مارس 2018^۳ بهبود یابد. چشم‌انداز اقتصاد ایران برای کوتاه تا میان‌مدت نسبتاً مطلوب است و انتظار می‌رود تولید ناخالص داخلی به طور متوسط از 4 درصد رشد در سال مالی منتهی به 20-2019 برخوردار شود. مجلس

^۱- این گزارش صرفاً ترجمه گزارش منتشره از سوی مؤسسه بین‌المللی اینتلیجنس کاپیتال می‌باشد و انعکاس دهنده نظرات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیست.

^۲- احتمالاً منظور سال مالی منتهی به مارس سال 2018 (سال 1396) بوده که با پیش‌بینی نهادهای بین‌المللی نظیر صندوق بین‌المللی پول از رشد این سال هماهنگ می‌باشد. لازم به ذکر است که رشد اقتصادی سال 1395 معادل 12.5 درصد بوده است.

^۳- احتمالاً منظور سال مالی منتهی به مارس سال 2019 (سال 1397) بوده که با پیش‌بینی نهادهای بین‌المللی نظیر صندوق بین‌المللی پول از رشد این سال هماهنگ می‌باشد.

ایران برنامه ششم توسعه را که اهداف اقتصادی 5 سال آینده را تعیین می‌کند، در مارس 2017 تصویب کرده است. این برنامه بر جذب سرمایه و تبیین اصلاحات گسترده حقوقی، بانکی و اقتصادی برای غلبه بر کاهش ضعف‌های ساختاری استوار است. بر اساس رتبه‌بندی انجام‌شده توسط CI، در صورت اجرای اصلاحات مندرج در برنامه و تحقق اهداف مربوطه، چشم‌انداز میان‌مدت اقتصاد ایران به شدت تقویت خواهد شد.

علیرغم بی‌ثباتی‌های اخیر نرخ ارز که از نااطمینانی نسبت به پایداری ایالات متحده به توافق هسته‌ای ناشی شده است، شکاف میان نرخ ارز در بازارهای رسمی و غیررسمی از ژوئن 2017 به حدود 17 درصد تقلیل یافت. این درحالی است که 2 سال قبل، این شکاف در حدود 114 درصد⁴ بوده است. تورم نیز کاهش یافته است و از رقم بسیار بالای 34.7 درصد در سال مالی منتهی به 2013 به سطح 10 درصد در سال مالی منتهی به 2017 تقلیل یافته و همچنان انتظار می‌رود که در سال مالی منتهی به 2019-20 در سطح حدود 9 درصد تثبیت شود.

علیرغم افق مثبت توسعه کلان اقتصاد، نااطمینانی‌های ناشی از شرایط سیاسی و ژئوپولیتیک (منطقه‌ای) سرعت بهبود اقتصادی را در مخاطره قرار داده است. نااطمینانی‌های ناشی از مواضع اخیر ایالات متحده در مورد قرارداد هسته‌ای و نیز سیاست خارجی جمهوری اسلامی در رابطه با کشورهای منطقه نظیر سوریه و عراق ممکن است منجر به بروز دور جدیدی از تنش‌ها شود که ابهام در زمینه دوام و بقای قرارداد هسته‌ای را افزایش می‌دهد. با این حال، اعتقاد کاپیتال اینتلیجنس (CI) آن است که خروج محتمل ایالات متحده از قرارداد هسته‌ای (با ایران)، احتمالاً بر تداوم پایداری طرف‌های اروپایی به توافق هسته‌ای تأثیر نخواهد گذاشت. علاوه بر آن، تأثیر این تحولات بر اقتصاد ایران به احتمال زیاد محدود و قابل کنترل خواهد بود؛ چرا که ایران مبادلات خارجی خود را به یورو انجام می‌دهد و در زمینه تجارت به بازارهای آسیایی اتکا دارد. به علاوه، به نظر می‌رسد عوامل ریسک ژئوپولیتیک با نظر به تداوم اختلافات در سوریه، عراق و یمن و نیز در روابط بین ایران و شورای همکاری کشورهای عرب خلیج فارس (GCC)، خصوصاً عربستان سعودی (طی سال‌های آینده) تشدید یابد.

در عرصه مالی (بودجه‌ای)، به نظر می‌رسد وضعیت مالی عمومی در سطح مطلوبی باشد. با توجه به سیاست‌های اصلاحی در زمینه گسترش پایه مالیاتی، ساختار بودجه کشور بهبود یافته و همچنان در حال بهبود است. وضعیت تعادلی سطح اولیه بودجه دولت مرکزی در سال مالی منتهی به 2019 با مازاد مواجه خواهد بود، مشروط بر آنکه سیاست‌های اصلاح و ادغام بودجه‌ای مورد پیش‌بینی به مرحله اجرا درآید و متوسط قیمت یک بشکه نفت صادراتی اوپک به سطح 60 دلار برسد.

⁴- این رقم مربوط به سال 1391 می‌باشد.

سطح بدهی‌های بخش عمومی پایین است و دارایی‌های خارجی ایران بسیار قابل توجه است. بر اساس برآورد صندوق بین‌المللی پول (IMF)، دارایی‌های خارجی رسمی ایران معادل 22 ماه نیاز وارداتی کالاها و خدمات و در حدود 16 برابر بدهی‌های سررسیدشده این کشور در سال مالی منتهی به 2018 است (اگرچه همواره در مورد قابلیت مصرف و نقدپذیری این دارایی‌ها شک و ابهام وجود دارد).

سیستم بانکی کشور از بابت سطح پایین سرمایه تحت فشار قرار دارد و بدهی‌های محتمل سنگینی را بر حاکمیت تحمیل می‌کند. کیفیت دارایی‌ها، کفایت سرمایه، نقدینگی و سوددهی بانک‌ها تحت تاثیر تحریم‌ها و سیاست‌های اعتباری غیرمنعطف دولت آسیب دیده است و بدهی‌های تجمیعی و معوق دولت به چالش بزرگی برای شرکتها و بانکها تبدیل شده است.

رتبه حاکمیتی ایران به دلیل اتکای شدید اقتصاد به نفت و ضعف‌های ساختاری- که به لحاظ تحریم‌های اقتصادی و مالی بدتر نیز شده است- تحت فشار قرار دارد. بهبود این وضعیت زمان‌بر و مستلزم پایبندی به اجرای اصلاحات ساختاری عمده است، مزید بر آنکه رتبه اقتصادی ایران از بابت تداوم عدم انعطاف در هزینه‌های بودجه‌ای، ضعف نظام مالی، کمبودهای نهادی (از جمله در زمینه انتشار داده‌های آماری) و سیاست پیچیده داخلی تحت فشار قرار دارد.

چشم‌انداز

چشم‌انداز اقتصاد ایران "بائبات" ارزیابی می‌شود. این ارزیابی نمایانگر آن است که رتبه حاکمیتی اقتصاد ایران طی 12 ماه آینده دچار تغییر عمده‌ای نخواهد شد، مشروط بر آنکه مفروضات سناریوی پایه‌ای کاپیتال اینتلیجنس (CI) همانطور که پیش‌بینی شده محقق شود و تغییری در وضعیت اعتباری ایران ایجاد نشود.

رتبه اعتباری

چشم‌انداز		پول داخلی		پول خارجی (ارز)	
پول داخلی	پول خارجی	کوتاه‌مدت	بلندمدت	کوتاه‌مدت	بلندمدت
با ثبات	با ثبات	B	BB-	B	BB-

تماس:

ارزیاب اولیه

دینا اناب

ارزیاب حاکمیتی

تلفن: 0035725342300

ایمیل: dina.ennab@ciratings.com

رئیس کمیته ارزیابی

رُری کیلان

کارشناس ارشد اعتباری